

АЛЕКСАНДЪР ПЕЙЧЕВ

Институт по почвознание, агротехнологии и защита на растенията „Н. Пушкиров“, София

Бонитетна категоризация и групиране на земите в района на град Симитли

Land Evaluation – Categorization and Grouping of Lands near the Town of Simitli

Al. Peychev

N. Poushkarov Institute of Soil Science, Agrotechnologies and Plant Protection, Sofia, Bulgaria

Abstract

The present study was based on the results of a large-scale (S 1: 10 000) soil survey near the town of Simitli. Following the principles adopted in the Bulgarian methodology for the Land Evaluation a relative evaluation of the land by soil differences was made. The Average agronomic ratings (AAR), the Land Evaluation categories (LECTG) and the Land.

Key words: soils, land evaluation, average agronomic rating, land evaluation category, land evaluation group

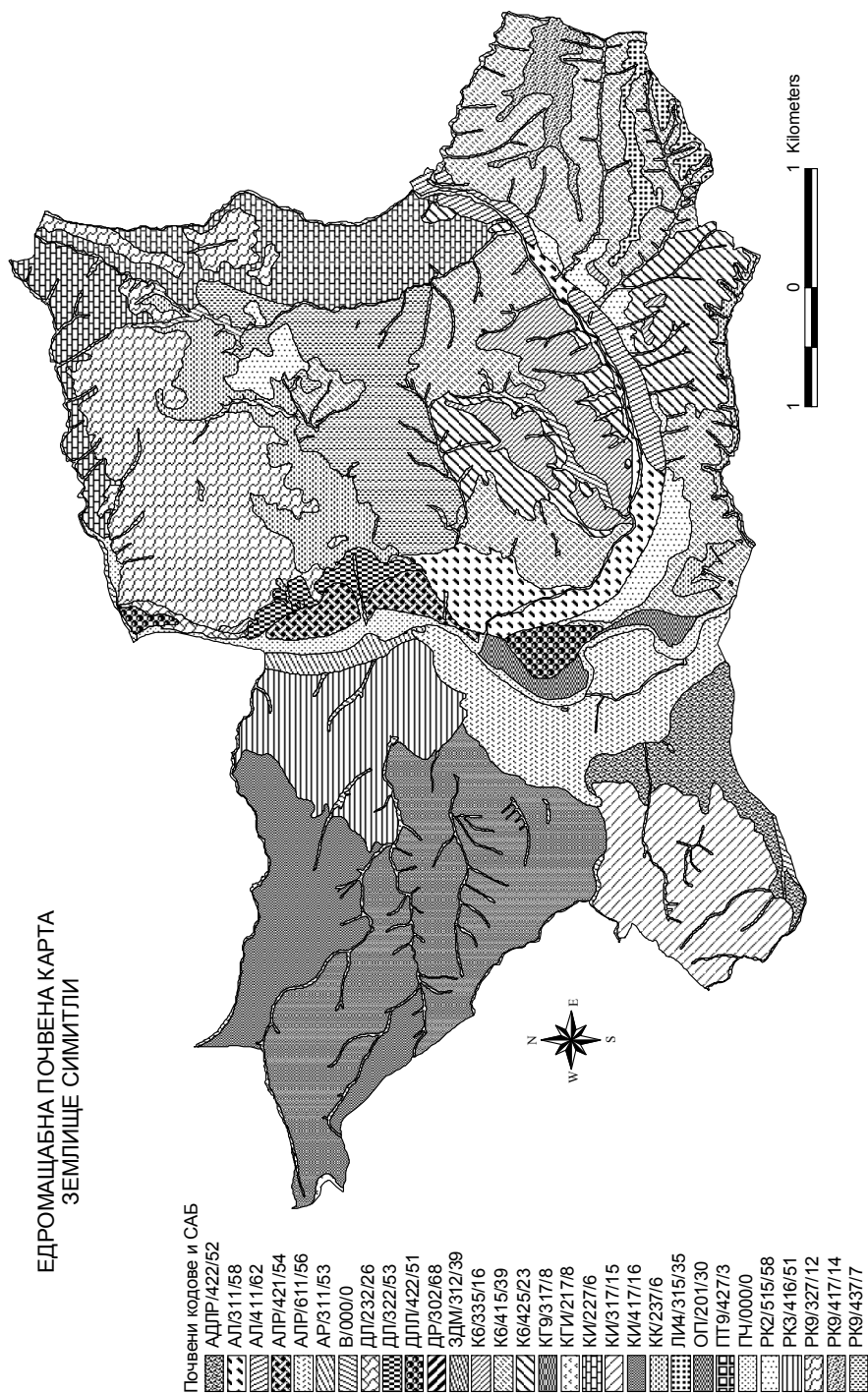
Земеоценъчните изследвания се свеждат до определяне на оптималните условия за земеползване на определена териториална единица, отчитайки екологичните и социално-икономически условия, като се държи сметка и за бъдещето. Най-общо казано, оценката на земите може да се разгледа като специфична оценка на недвижимо имущество. Според целите и задачите които решава, това е доста сложна и комплицирана материя. Оценки на земи и почви в частност се извършват при строителство на сгради, пътища, хидроме-лиоративни съоръжения, паркове, зони за спорт, отдих и т. н. Най-добре разработени методи и системи в това отношение у нас има в областта на земеделието.

Целта на настоящото изследване беше да се извърши бонитировка на земите от района на гр. Симитли, като се достигне до тяхната категоризация и групиране по пригодност за земеделско ползване.

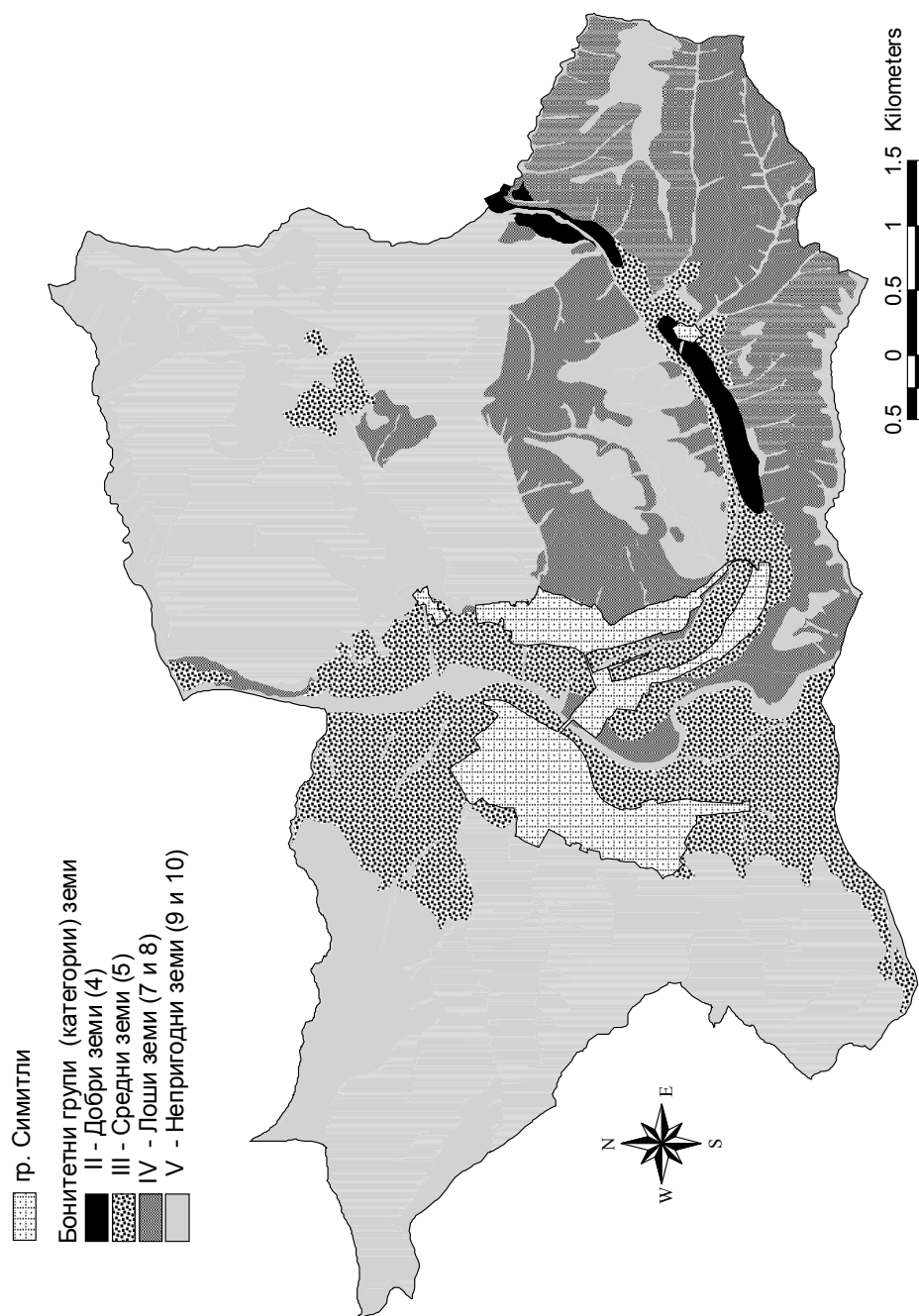
Материал и методи

Град Симитли е разположен на 14 km южно от гр. Благоевград и 48 km северно от град Сандански. Намира се в Симитлийската котловина, в полите на планините Рила, Пирин и Влахина. Река Струма го разделя на две части – същинският град Симитли и квартал Ораново. Тук Градевска река се влива в Струма. От изток е заграден от западните склонове на Рила и Пирин, а от запад – от Влахина планина. Землището (ЕКТТЕ 66460) е със средна надморска височина 323 m и обща площ 36,366 km² (Симитли – Уикипедия).

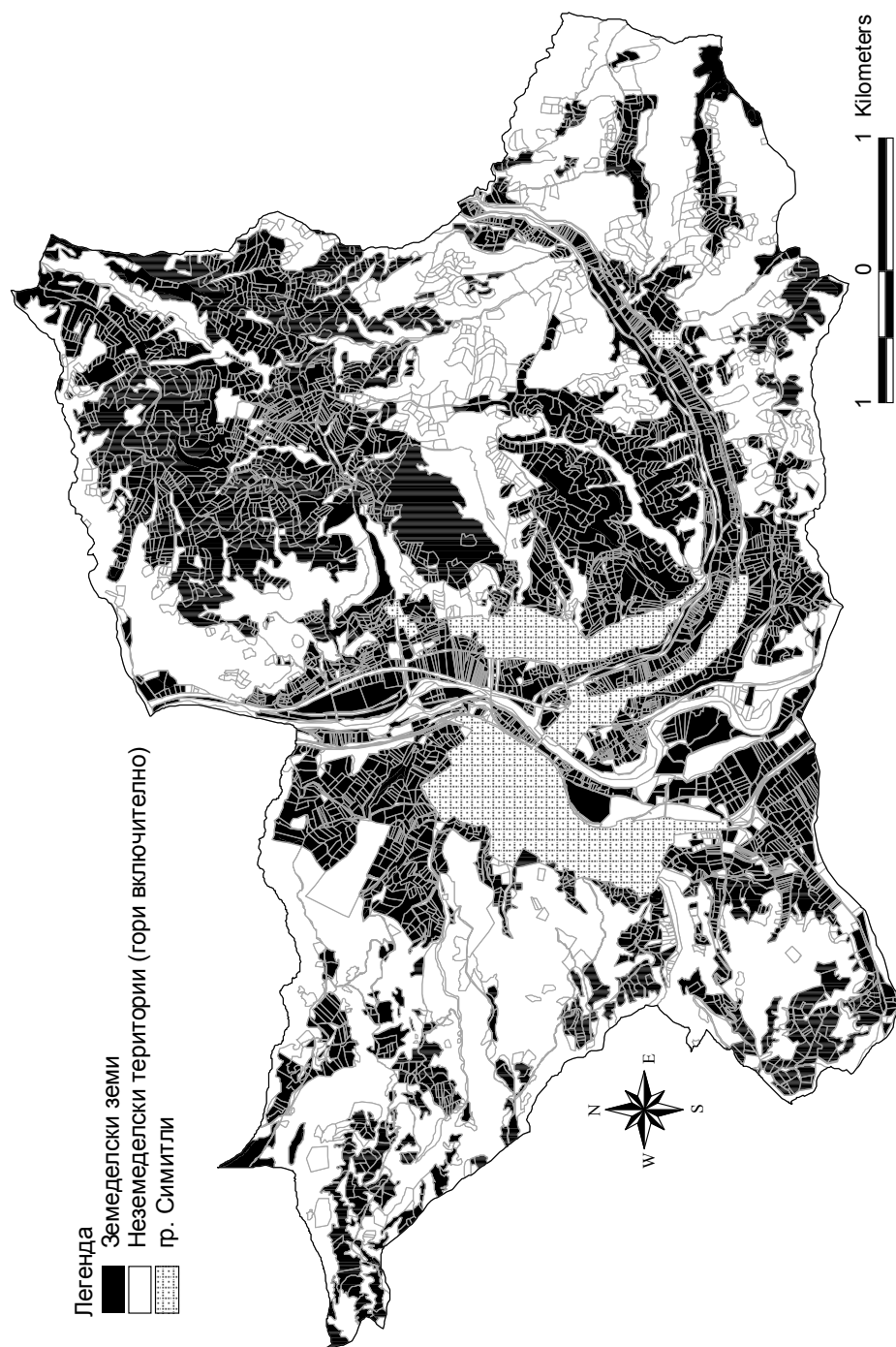
Характерни за изследваната територия са Канелените горски почви, Кафявите горски почви, Планинско-горските тъмноцветни почви, също така Алувиалните, Делувиалните наносни почви и техните комбинации. На по-ниско таксономично ниво (фиг. 1), заедно с окултурените пясъци, при едромащабното (М 1: 10 000) картиране са отделени 28 поч-

Фиг. 1. Почвена карта на района на град Симитли и средни агрономически балове (САБ)
Fig. 1. Soil map of the town of Simitli and average agronomic ratings (AAR)

Фиг. 2. Тематична карта на землището на град Симитли. Бонитетна класификация на земите
 Fig. 2. Thematic map of the territory of the town of Simitli. Classification after land evaluation

Фиг. 3. Карта на земеделските земи в землището на град Симиитли
 Fig. 3. Map of agricultural lands near the town of Simitli

Таблица 1. Пригодност на земите за земеделско ползване в землището на град Симиитли – средни агрономически балове (САБ), бонитетни категории (БКТГ) и бонитетни групи
 Table 1. Suitability of land for agricultural use near the town of Simitli – average agronomic ratings (AAR), land evaluation categories (LECTG) and land evaluation groups (LEGR)

ПК/САБ	Почвени различия		БКТГ	Бонитетни групи
АП/411/62 ДР/302/68	Алувиални почви, слабо мощни, средно песъкливо-глинести, слабо каменисти Делувиални почви, средно мощни, леко песъкливо-глинести		4	II Добри земи
РК2/515/58 РК3/416/51	Средно излужени Канелени горски почви, слабо ерозиранни, тежко песъкливо-глинести, слабо каменисти Средно излужени Канелени горски почви, слабо и средно ерозиранни, средно песъкливо-глинести, слабо каменисти Алувиални почви, слабо мощни, леко песъкливо-глинести, слабо каменисти Алувиални почви, средно мощни, леко песъкливо-глинести, слабо каменисти Алувиално-ливадни почви, средно мощни, леко глинести, слабо каменисти Алувиално-ливадни почви, средно мощни, средно песъкливо-глинести, средно каменисти Алувиално- (делувиално) ливадни почви, средно мощни, средно песъкливо-глинести, средно каменисти Делувиални почви, слабо мощни, леко песъкливо-глинести, средно каменисти Делувиално-ливадни почви, слабо мощни, средно песъкливо-глинести, средно каменисти		5	III Средни земи
К6/415/39 ЛИ4/315/35 ЗДМ/312/39 ОП/201/30	Канелени горски почви, силно ерозиранни, средно песъкливо-глинести, слабо каменисти Слабо излужени Канелени горски почви, недоразвити, средно ерозиранни, леко песъкливо-глинести, слабо каменисти Делувиално-ливадни почви, слабо заблатени, мощни, леко песъкливо-глинести, слабо каменисти Окултурени пясъци, глинесто-песъкливи		7	IV Лоши земи
К6/425/23 ДЛ/232/26	Канелени горски почви, силно ерозиранни, средно песъкливо-глинести, средно каменисти Делувиални почви, слабо мощни, глинесто-песъкливи, силно каменисти		8	
К6/335/16 КИ/317/15 КИ/417/16 РК9/417/14 РК9/327/12	Канелени горски почви, силно ерозиранни, леко песъкливо-глинести, силно каменисти Канелени горски почви, плитки, средно и силно ерозиранни, леко песъкливо-глинести, слабо каменисти Канелени горски почви, плитки, средно и силно ерозиранни, средно песъкливо-глинести, слабо каменисти Средно излужени Канелени горски почви, плитки, слабо и средно ерозиранни, средно песъкливо-глинести, слабо каменисти Средно излужени Канелени горски почви, плитки, слабо и средно ерозиранни, леко песъкливо-глинести, средно каменисти		9	
КИ/227/6 КК/237/6 РК9/437/7 КГ9/317/8 КГИ/217/8 ПТ9/427/3 ПЧ/000/0 В/000/0	Канелени горски почви, плитки, средно и силно ерозиранни, глинесто-песъкливи, средно каменисти Канелени горски почви, плитки, силно ерозиранни и скапи, глинесто-песъкливи, силно каменисти Средно излужени Канелени горски почви, плитки, слабо и средно ерозиранни, средно песъкливо-глинести, силно каменисти Кафяви горски почви, плитки, слабо и средно ерозиранни, леко песъкливо-глинести, слабо каменисти Кафяви горски почви, плитки, средно и силно ерозиранни, глинесто-песъкливи, слабо каменисти Планинско-горски тъмноцветни почви, плитки, слабо и средно ерозиранни, средно песъкливо-глинести, средно каменисти Пясъци и чакъли Оврази и дерета		10	V Непригодни земи

вени различия (*Почвени очерци*. Архив на ИПАЗР „Н. Пушкиров“, София). Кодирането на почвите (ПК/САБ) е според *„Методически указания за едромащабните почвени проучвания и поддържане на Държавната дигитална карта за почвена покривка и категории на земеделските земи“* (МЗХ, 1993).

Почвените данни са от едромащабния архив на ИПАЗР „Н. Пушкиров“, София. Бонитировката е извършена по принципите, залегнали в *„Методика за работа по кадастъра на селскостопанските земи в НРБ“* (Петров и др., 1988).

Резултати и обсъждане

Резултатите от проучването са показани на таблица 1 и фигури 1, 2, 3.

От I бонитетна група „Много добри земи“ (1-ва и 2-ра категория) в землището няма. Срещат се различни по площ от 4-та, 5-та, 7-ма, 8-ма, 9-та и 10-та категория, т. е. от всички останали четири бонитетни групи в спектъра от „Добри земи“ (II бонитетна група) до „Непригодни земи“ (V бонитетна група).

Условно изследваната територия може да бъде разделена на четири части и графично е илюстрирана с фиг. 2.

Западна част, в която земеделските земи са изцяло от 9-та и 10-та категория, т. е. попадат в V бонитетна група на „непригодните“ за интензивно земеделие земи. На земеустройствения план обаче (фиг. 3) се вижда, че тук въпреки малки по площ и разпокъсани, има доста имоти. Бихме посъветвали стопаните да проведат възможна комасация, да се ориентират към пасищно-ливадно земеползване и някои алтернативни варианти – производство на билкови и лекарствени растения.

Централна част. Разположена е около коритото на р. Струма. Тук са предимно (с мал-

ки изключения – в централната и южната зона се срещат два полигона от IV бонитетна група „Лоши земи“), земите от 5-та категория (III бонитетна група „Средни земи“. Голяма част от тях са застроени. Земеустройството (фиг. 3) показва, че имотите са извънредно маломерни и затова първата препоръка е – комасационни активности. За успешно земеделие тези земи изискват сравнително високи вложения – почистване от камъни, спазване на стриктни технологии относно торене, сеитбообращения, борба с ерозията, напояване и пр.

Североизточна част. Всичко, което се отнася за западната част на землището, е валидно и за североизточната част. За съжаление, нивите в тази част на землището са много. В централната зона обаче има два полигона, заети от „Средни“ и „Лоши земи“ (III и IV бонитетна група). От земеустройствената карта (фиг. 3) се установява, че колкото и сравнително малки да са те, върху тях са разположени десетки имоти.

Югоизточната част на землището се разделя от Градевска река на две зони – северна и южна. Около реката, като две надлъжни ивици са полигоните с най-добрите земи в землището – „Добри земи“ от II бонитетна група, 4-та категория (фиг. 2). Около тях се наблюдават тесни ивици „Средни земи“. Тук също имотите са маломерни. В северната зона земеделските земи са от 9-та и 10-та категория, V бонитетна група – „Непригодни земи“ и те съвсем не са малко. В южната зона имотите са сравнително по-малко на брой и са от IV бонитетна група – „Лоши земи“ (7-ма и 8-ма категория). Като се изключи бонитетната група на „Добрите земи“, при другите успешното земеделие би било проблематично.

Литература

МЗХ. 1993. Методически указания за едромащабните почвени проучвания и поддържане на Държавната дигитална карта за почвена покривка и категории на земеделските земи.

Петров, Е., Ив. Кабакчиев, П. Божинова, А. Стоева, Я. Георгиева, Е. Хершкович, Д. Дилков. 1988. Методика за работа по кадастъра на селскостопанските земи в НРБ. Асоциация НАПС, София, 144 стр.

Земеустройствена карта (начини на трайно ползване на земята) на землище гр. Симитли. Фонд МЗХ, София.

Почвени очерци. Архив на ИПАЗР „Н. Пушкиров“, София.

<http://bg.wikipedia.org/wiki/Симитли>.